

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1628/2015
02.12.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац, Звездане Лутовац, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужилаца М.П.1 из С.К., И.П. из Н.С., на привременом раду у Г. и Б.Х. из Н.С. са боравиштем у М., чији су заједнички пуномоћници Б.В., Р.В. и С.Х.Б., адвокати у Н.С., против туженог Д. г.о. АДО Б., чији је пуномоћник М.Р.Д., адвокат у Н.С., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2424/14 од 10.10.2014. године, у седници већа одржаној 02.12.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ предлог тужилаца да се о ревизији изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2424/14 од 10.10.2014. године, одлучује као о изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2424/14 од 10.10.2014. године и пресуда Основног суда у Новом Саду број П 11179/2012 од 25.03.2014. године и предмет враћа првостепеном суду у на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду број П 11179/2012 од 25.03.2014. године, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да им тужени на име накнаде материјалне штете исплати: тужиоцу М.П.1 износ од 34.480,00 динара, са законском затезном каматом од 01.02.2009. године до исплате; тужиоцу И.П. износ од 11.341,64 евра на име трошкова путовања (износ од 7.141,64 евра и изгубљену зараду 4.200,00 евра) са законском затезном каматом почев од утужења до исплате; тужилци Б.Х. износ од 859.320,00 динара на име трошкова путовања, износ од 49, 54 евра за возну карту, износ од 384,00 евра због изгубљене зараде и износ од 38.460 форинти на име путарине у Мађарској, све са законском затезном каматом почев о утужења до исплате, све у року од 15 дана, као и да се обавезе тужени да им исплати трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате у року од 15 дана.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж 2424/14 од 10.10.2014. године, одбио жалбу тужилаца и потврдио наведену пресуду Основног суда у Новом Саду. Тужиоцима није досудио трошкове жалбеног поступка.

Против назначене пресуде Апелационог суда у Новом Саду тужиоци су изјавили благовремену ревизију с позивом на члан 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права. Навели су да постоји потреба уједначавања судке праксе у погледу

права на накнаду материјалне штете лицу које није непосредно оштећено, али је настала штета у имовини тог лица узрокована трошковима боравка њему блиског лица у болници као последица повреда које је задобило у саобраћајном удесу. Уз ревизију је приложена пресуда Основног суда у Новом Саду број П 4634/2007 од 07.03.2008. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж 8650/10 од 28.09.2010. године, са допунским решењем истог броја од 14.12.2010. године.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су законски услови за одлучивање о ревизији тужилаца као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11 и 55/14), због потребе уједначавања судске праксе, с обзиром да је апелациони суд различито одлучивао у сличној чињеничној и правној ситуацији и зато је одлучено као у првом ставу изреке.

Врховни касациони суд је испитао нижестепене пресуде применом члана 408. ЗПП, па је оценио да је ревизија тужилаца основана.

Према утврђеним чињеницама тужиоци су супруг и деца М.П.2, повређене у саобраћајној незгоди која се догодила 17.10.2008. године коју је искључиво скривила осигураник туженог. Као последица у незгоди задобијених тешких телесних повреда на сва четири екстремитета код М.П.2 је дошло до умањења животне активности од 100 %, односно до тешког инвалидитета са наруженошћу тешког степена. Правноснажном пресудом вишег суда тужиоци су остварили право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због нарочито тешког инвалидијета њима блиског лица М.П.2. М.П.2 је након саобраћајне незгоде пребачена у болницу у Н.С., а потом је у периоду од 02.12.2008. до 01.02.2009. године била стационарирана у болници у С. Током хоспитализације тужилац М.П.1, супруг М.2 је по савету лекара готово свакодневно посећивао М.2 путујући аутобусом из С.К. за С. У периоду када су њихова деца била у Србији у посету је путовао са њима аутомобилом. Тужилац И.П., М.2 син живи у Грчкој од 1996. године. Код родитеља је долазио сваке године у летњем периоду на 20-25 дана. Након мајчиног повређивања аутомобилом је дошао са породицом у родитељску кућу где је боравио 14 дана. У току 2009. и 2010. године је поред редовног годишњег одмора, ванредно, ради посете мајци долазио још по два пута годишње. Тужиља Б.Х., М.2 ћерка, од 1992. године живи у Мађарској. По редовном току ствари је родитеље посећивала три до четири пута годишње. Након мајчиног повређивања посетила ју је одмах након тога када је остала неколико дана, а све укупно је од тада долазила да посећује мајку 67 пута, углавном аутомобилом, а неколико пута и возом.

Предмет спора је захтев тужилаца за накнаду материјалне штете у виду трошкова превоза и изгубљене зараде које су имали у вези са телесним повређивањем, односно нарочито тешким инвалидитетом који је њихова супруга, односно мајка претрпела у саобраћајној незгоди коју је скривила осигураник туженог.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужилаца применом члана 193. – 197. Закона о облигационим односима (прописани су услови за остваривање права на накнаду материјалне штете у случају смрти, телесне повреде и оштећења здравља). Ове одредбе су тумачене тако да право на накнаду материјалне штете у случају телесне повреде и нарушења здравља је резервисано за лице које је у незгоди задобило повреде или нарушење здравља, односно за лица чији је физички интегритет у незгоди непосредно оштећен и на чијој је

имовини непосредно настала штета. Закључено је да само повређеном лицу припада изворно право на накнаду материјалне штете која му је штетном радњом причињена и због које је потребно да се постигне успостава ранијег стања. Тужиоци су као блиски сродници оштећене остварили право на које једино имају право, а то је накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског лица по члану 201. став 3. ЗОО. Закључили су да потраживање накнаде материјалне штете на име трошкова превоза у циљу посеђивања оштећеног блиског лица и због тога изгубљене зараде не представља правно признати вид накнаде материјалне штете.

По оцени Врховног касационог суда наведено правно становиште нижестепених судова се не може прихватити.

Одредбом члана 155. ЗОО је прописано да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист) као и наношење другом физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета). Одредбом члана 180. ЗОО је прописано да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала (став 1.); да је уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно за остатак штете дати накнаду у новцу (став 2.); да ће, кад успостављање ранијег стања није могуће или кад суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете (став 3.). Одредбом члана 190. ЗОО је прописано да ће суд узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања.

По оцени Врховног касационог суда одредбу члана 195. став 1. ЗОО не треба рестриктивно тумачити на начин да искључује могућност примене општих правила о накнади материјалне штете, јер би такво тумачење било супротно општем начелу из члана 16. ЗОО којим је прописана забрана проузроковања штете. Према томе, право на накнаду материјалне штете има и оно лице у чијој је имовини настало умањење услед трошкова због лечења повређеног блиског сродника, односно чија имовина се није повећала услед избуљене зараде.

Због погрешне примене материјалног права нижестепени судови нису ценили утврђену чињеницу да је тужилац М.П.1, супруг повређене М.П.2 по савету лекара путовао скоро свакога дана у периоду од 02.12.2008. године до 01.02.2009. године аутобусом из С.К. за С., да би посеђивао тешко повређену супругу и да је за њега због тих трошкова настала материјална штете, чију висину нису утврдили. Што се тиче деце повређене М.П.2 који живе у иностранству и који су због њених тешких телесних повреда и тешког инвалидитета долазили чешће него што су то уобичајено чинили нужно је разграничење између редовне бриге и пажње и посета деце учињене родитељу у односу на појачану пажњу изазвану телесним повредама њихове мајке, а што ће утицати на процену оправданости материјалних трошкова који треба да падну на терет осигураваача.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је одлучио као у другом ставу изреке на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**